

**MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI**

**“STEAM va SMART” ta’lim
texnologiyalar asosida aniq va
tabiiy fanlarni o‘qitish;
muammo, yechim va
kamchiliklar” mavzusidagi
Respublika ilmiy-amaliy
konferensiya**

**ANIQ VA TABIIY FANLAR
METODIKA KAFEDRASI
2025-yil 22-SENTYABR**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
ANDIJON VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI

ANIQ VA TABIIY FANLAR METODIKADIKASI KAFEDRASI

2025-yil 22-SENTABR

**“STEAM va SMART” ta’lim texnologiyalar asosida aniq va tabiiy fanlarni
o‘qitish; muammo, yechim va kamchiliklar”
mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya**

22 сентября 2025 года

**Республиканская научно-практическая конференция на тему:
«Преподавание точных и естественных наук на основе образовательных
технологий STEAM и SMART: проблемы, решения и недостатки»**

September 22, 2025

**Republican Scientific-Practical Conference on the topic:
“Teaching Exact and Natural Sciences Based on STEAM and SMART
Educational Technologies: Problems, Solutions, and Shortcomings”**

Andijon-2025

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 24-maydagi “Raqamli xizmatlar qamrovi va sifatini oshirish hamda soha, tarmoq va hududlarni raqamli transformatsiya qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-162-son qarori.

3. Mirzayeva F.O. Ta’lim jarayonini transformatsiya qilishning samarali yo‘llari. “Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali, 2025-yil, 2-son. 202-205-b.

4. Tadjibaeva Sh.A. Raqamli transformatsiya sharoitida kasbiy faoliyatning pedagogik asoslari. “Ilg‘or xorijiy tajribalar asosida bo‘lajak o‘qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik strategiyalari: muammolar va yechimlar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to‘plami. 2024-yil 20-fevral. 305-307-b.

5. Abdullayev F.R. Raqamli transformatsiya va ta’limni boshqarish: xususiy maktablar misolida. “INTER EDUCATION & GLOBAL STUDY” Ilmiy-nazariy va metodik jurnali, 2025-yil, 2-son. 29-36-b.

6. Абдуллаев О.М. ва б. Рақамли иқтисодиёт. Ўқув.қўл. 2020 й.

7. Metz C. Why Wall Street is embracing the blockchain-Its biggest threat. URL:<https://www.wired.com/2016/02/wall-street-is-embracing-theblockchain-its-biggestthreat/>.

8. Salmi, J. (2020). Private higher education and public good: Global trends and challenges. London: Routledge.

9. UNESCO. Digital Transformation of Education: Global Trends and Challenges. Paris, France, 2021.

TARBIYA FANINI O‘QITISHDA SMART TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Abduraimov Sherali No‘monjonovich

Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi

katta o‘qituvchisi, mustaqil tadqiqotchi,

Tel: (+99891)-489-44-82,

Email: sheraliphd1987@gmail.com,

Annotatsiya: Bugungi kunda ta’lim tizimi oldida turgan eng asosiy vazifalardan biri – raqamli texnologiyalarni o‘quv jarayoniga samarali joriy etishdan iborat.

Rivojlangan mamlakatlar ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng qo'llab, o'quvchilarning ijodiy va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Ushbu maqolada SMART texnologiyalari haqida umumiy tushuncha beriladi, ularning tarbiya fanini o'qitishdagi o'rni, afzalliklari, amaliy misollar va muammoli jihatlari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: *tarbiya, texnologiyalar, SMART texnologiyalari, interaktiv usullar, loyiha, viktorina.*

Abstract: One of the main tasks facing the education system today is the effective introduction of digital technologies into the educational process. Developed countries widely use information and communication technologies in education, paying special attention to the development of students' creative and independent thinking skills. This article provides a general understanding of SMART technologies, their role in teaching education, their advantages, practical examples and problematic aspects are considered.

Keywords: *education, technologies, SMART technologies, interactive methods, project, quiz.*

Kirish.

Tarbiya fanini o'qitishda SMART texnologiyalardan foydalanish, bu fanning maqsadiga mos holda – shaxsiy ong, axloq, madaniyat, ijtimoiy muomala va vatanparvarlik tuyg'ularini o'quvchilarga shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi.

SMART texnologiyalar – bu "aqlli" (smart) qurilmalar yordamida o'qitish va o'rganish jarayonlarini interaktiv, moslashuvchan va individuallashtirilgan shaklda tashkil qilishga imkon beruvchi texnologiyalar majmuidir.

Bunga quyidagilar kiradi:

- Smart doskalar (interactive whiteboards);
- Planshet va mobil qurilmalar orqali ta'lim;
- Virtual sinflar va onlayn platformalar (Zoom, Google Classroom, Moodle);
- Interaktiv taqdimotlar, testlar va o'yinlar;

SMART texnologiyalari o'quvchini faol ishtirokchi sifatida jalb etib, uning shaxsiy ehtiyojlari va bilim darajasiga mos ravishda ta'limni tashkil etish imkonini beradi. Bu, ayniqsa, tarbiya kabi ma'naviy-axloqiy yo'nalishga ega fanni o'qitishda samaradorlikni oshiradi.

Tarbiya fanida smart texnologiyalarining o'rni juda muhim ahamiyat kasb etadi. Tarbiya — aniq maqsadli hamda ijtimoiy-tarixiy tajriba asosida yosh avlodni har tomonlama kamol toptirishga, ularning ongini, ma'naviy-axloqiy qadriyatlar va dunyoqarashini shakllantirishga qaratilgan tizimli jarayon [1]. Tarbiya fanining asosiy vazifasi – yosh avlodda axloqiy, estetik, ijtimoiy va milliy qadriyatlarni shakllantirishdir. An'anaviy yondashuvlarda bu ko'proq ma'ruza, suhbat va kuzatish asosida amalga oshirilgan bo'lsa, bugungi kunda interaktiv usullar, ayniqsa SMART texnologiyalari orqali quyidagi jihatlarda yutuqlarga erishilmoqda:

Axloqiy holatlarni modellashtirish mumkin. Smart taqdimotlar yordamida turli hayotiy holatlar tasvirlanadi va o'quvchilarga ularning axloqiy tomonlarini tahlil qilish vazifasi beriladi. Bu orqali axloqiy ong va qaror qabul qilish malakasi rivojlanadi.

Virtual muhokama va "debat"lar. Google Meet yoki Zoom platformalarida o'quvchilar guruhlariga bo'linib, turli tarbiyaviy mavzular bo'yicha fikr almashadilar. Bu esa demokratik fikrlash, empatiya, va ijtimoiy madaniyatni rivojlantiradi.

Mustaqil o'rganish (Self-paced learning). SMART texnologiyalar yordamida o'quvchilar individual tarzda tarbiyaviy mavzularni o'rganishi, video darslar tomosha qilishi, esse yozishi yoki refleksiya topshiriqlarini bajara oladi. Bu ularni shaxsiy mas'uliyatga o'rgatadi.

Tarbiya fanida SMART texnologiyalaridan foydalanish quyidagi afzalliklarni beradi:

- Vizual va audio ta'sir kuchi: Axloqiy mavzularni tushuntirishda video va animatsiyalar vositasida ko'rsatish o'quvchilarda chuqur ta'sir qoldiradi.
- Motivatsiyani oshiradi: Interaktiv darslar o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi va ularda faollikni kuchaytiradi.

-Individual yondashuv: Har bir o‘quvchining qiziqishi va bilim darajasiga mos topshiriqlar berilishi mumkin.

-Real vaqtli baholash: Onlayn testlar orqali darhol natijalarni olish va ularni tahlil qilish imkoniyati mavjud.

-Tarbiya jarayonining shaffofligi: Ota-onalar o‘z farzandlarining tarbiyaviy faoliyatini onlayn kuzatishlari mumkin.

Quyidagi amaliy tajribalar tarbiya fanida SMART texnologiyalarining qanday joriy qilinishini ko‘rsatadi:

“Axloqiy tanlov” onlayn viktorinasi

Har hafta o‘tkaziladigan online viktorinalar (Kahoot, Quizizz platformalari orqali) orqali o‘quvchilar axloqiy mavzular bo‘yicha bilimlarini sinovdan o‘tkazadilar. Bu ularda raqobatbardoshlik va o‘z ustida ishlashni rag‘batlantiradi.

Virtual “Tarbiya kunligi”.O‘quvchilar Zoom orqali o‘zlari tayyorlagan prezentatsiyalar, she‘rlar yoki tarbiyaviy rollarni boshqa sinfdoshlariga taqdim etadilar. Bu ularning ijodkorligini oshiradi va mustaqil ishlash ko‘nikmasini shakllantiradi.

“Axloqiy kino klubi”.Har oyda bir marta tarbiyaviy mavzudagi qisqa metrajli film ko‘riladi va keyin onlayn muhokama o‘tkaziladi. Bu usul orqali o‘quvchilar mustaqil fikr yuritishni o‘rganadilar.

Muammolar va takliflar.

Texnik ta‘minot muammolari:Ko‘plab maktablarda internet sifati yoki smart qurilmalarning yetishmasligi bu texnologiyalarni keng joriy qilishga to‘sqinlik qiladi. Yechim sifatida – maktablar texnologik infratuzilmasini rivojlantirish va davlat dasturlarini yo‘lga qo‘yish kerak.

- O‘qituvchilarning malakasi: ko‘plab pedagoglar hali-hanuz SMART texnologiyalar bilan ishlash ko‘nikmasiga ega emas. Yechim – maxsus treninglar, o‘quv seminarlar va metodik qo‘llanmalar orqali ularni tayyorlash.

Ba'zi tarbiyaviy mavzularni texnologik formatga moslashtirish qiyin kechadi. Bu borada didaktik materiallarni moslashtirish, zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish talab etiladi.

Xulosa. SMART texnologiyalarining tarbiya faniga joriy qilinishi o'quvchilarning shaxsiy kamolotini qo'llab-quvvatlash, mustaqil fikrlash va zamonaviy ijtimoiy hayotda faol bo'lishlariga ko'maklashadi. Bu texnologiyalar faqat vosita bo'lib, ularni qanday, qaysi maqsadda va qanday mazmunda qo'llash – aynan pedagogning mahoratiga bog'liq. Demak, tarbiya fani o'qituvchisining roli bu texnologiyalarni to'g'ri tanlash, samarali qo'llash va ma'naviy natijaga erishishdir. Kelajakda tarbiya fanini o'qitishda SMART texnologiyalarning roli yanada ortadi, bu esa yangi metodik yondashuvlarni, innovatsion g'oyalarni va pedagogik liderlikni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. “O‘zbekiston Respublikasining ta’lim to‘g‘risida” gi qonuni 2020-yil 23-sentabr, O‘RQ-637-son.Toshkent shahri.lex.uz
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947-son farmoni. – T.:2017 yil, 7 fevral.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida “Tarbiya” fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi 422-sonli qarori. 2020-yil 6-iyul.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Umumiy o‘rta ta’lim to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida” 2017-yil 15-martdagi 140-son qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, Umumiy o‘rta va o‘rta maxsus ta’limning davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida.06.04.2017 yildagi 187-son.lex.uz
6. O‘zbek xalq maqollari. «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi Bosh tahririyati, 2005. -257 b.
7. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik. - T.: «Sano-standart» nashriyoti, 2017-yil, 416 bet.

IMOMNAZAROVA SARVINOZ INOMJON QIZI	186
XABIBULLAYEV DAVRONBEK ULUG‘BEK O‘G‘LI	186
INKLYUZIV TA‘LIMDA O‘QITUVCHILARNING ROLI VA TAYYORLAGARLIGI.....	191
Xasanova Iroda Ikromjon qizi.....	191
ZAMONAVIY TA‘LIMDA O‘QUVCHI SHAXSINI TARBIYALASHDA PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR.....	198
Xudoyberdiyeva Jumagul Amanovna.....	198
KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARNING KOGNITIV RIVOJLANISHIDA KITOBXONLIK XUSUSIYATINING AHAMIYATI	204
<i>Soliyev Mirzoxid</i>	204
UMUMTA‘LIM MAKTABLARIDA FANLARNI RAQAMLI INTEGRATSIYA	211
Xudoynazarov Dilshodbek Obidjon o‘g‘li.....	211
PEDAGOGLARDA SAMARALI MULOQOT KO‘NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK ASOSLARI	214
Latibjonov Rahmatillo Abdurashid o‘g‘li	214
FANLARNI O‘QITISHDA STEAM TA‘LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	221
Xamrakulov Xamidullo Turgunboyevich,	221
TA‘LIMNI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING AHAMIYATI	228
Ergasheva Go‘zalxon Ergashaliyevna	228
TARBIYA FANINI O‘QITISHDA SMART TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	233
Abduraimov Sherali No‘monjonovich	233
O‘ZBEKISTONDA MAHALLA TIZIMIDAGI YETTILIKNING IQTISODIY FAOLIYATIGA DOIR MASALALAR	238
Tojiboyeva Gulshanoy Axlidinovana.....	238
UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MUASSASALARI O‘QUVCHI QIZLARNI KASB-HUNARGA TAYYORLASH	242
<i>Nabiyeva Xatiraxon</i>	242
ANIQ FANLARNI O‘QITISHDA SUN‘IY INTELEKTNING O‘RNI...	246
Mamatov Shohruxmirzo Muhammadjon o‘g‘li.....	246